

גילויי ביקורת בקרב הציבור בלבנון על פעילות חזבאללה בגבול ישראל לבנון

7 במרץ 2024

עיקרים

- ◀ חזבאללה הצטרף ללחימה נגד ישראל ב-8 באוקטובר 2023, יומה השני של המלחמה מלחמת "חרבות ברזל", על מנת לתמוך בפלסטינים. הלחימה בדרום לבנון ובעיקר הנזקים שנגרמו בשטח, גררו גילויי ביקורת בקרב הציבור הלבנוני נגד חזבאללה בעיקר על כך שהוא גורר את לבנון למלחמה שהיא אינה קשורה אליה.¹
- ◀ בדברי הביקורת עולות בעיקר הטענות הבאות: זוהי מלחמה של הפלסטינים והיא אינה נוגעת ללבנון; חזבאללה אינו "מגן לבנון", כפי שהוא מציג את עצמו, אלא "מחריב לבנון"; חזבאללה משרת את האינטרסים של המשטר האיראני; חזבאללה מדרדר את המדינה לעבר לתהום נוכח המשבר הכלכלי והפוליטי החמור במדינה, גם ללא המלחמה; חזבאללה פועל במיוחד בעיירות ובכפרים הנוצריים, הסוניים והדרוזיים בדרום לבנון במטרה לגרום לתושבים להגר לאזורים אחרים בלבנון ועוד.
- ◀ הביקורת נשמעת מפי אנשי ציבור ופוליטיקאים, בעיקר נוצרים, ומפי תושבי לבנון, חלקם תושבי הדרום, שהינם הנפגעים העיקריים מהמלחמה. מקצת מהביקורת נגד חזבאללה מושמעת גם מצד גורמים שיעים בדרום לבנון, המהווה מרכז התמיכה של הארגון, ואשר חווה את האירועים בצורה הקשה ביותר. יש לציין כי גילויי הביקורות אינם רבים יחסית וכי ברוב המקרים מסתפקים המוחים לבטא את מחאתם בכתב, בעיקר ברשתות החברתיות, או ב בעל פה. לפי שעה אין סימנים למחאה מאורגנת כלשהי. בהקשר זה יש לציין, שהתבטאות או פעילות נגד חזבאללה עלולה להיות כרוכה במקרים מסוימים בסכנת חיים.
- ◀ חזבאללה מצדו מנסה למתן את הביקורת נגדו בעיקר בעזרת הבטחות לשקם את דרום לבנון לאחר המלחמה ולסייע לתושבים. בכירי הארגון מציינים כי חזבאללה פועל לא רק למען האוכלוסייה השיעית אלא למען כל אזרחי לבנון.

ביקורת של אנשי ציבור ופוליטיקאים

- ◀ מאז הצטרף חזבאללה ללחימה, ב-8 באוקטובר 2023, אישי ציבור, וראשי מפלגות, בעיקר נוצרים, מרבים להשמיע ביקורת נוקבת על פעילות הארגון ובעיקר על ההתגייסות למען האינטרס הפלסטיני אשר כלל לא קשור לביטחון לבנון. להלן מספר דוגמאות:
- ◆ **ג'בראן באסיל, יו"ר הזרם הלאומי החופשי בלבנון**, ציין כי מפלגתו מתנגדת לכך שלבנון תישא באחריות ל"שחרור פלסטין", מאחר שזו אחריותם של הפלסטינים בלבד. כמו כן הם מתנגדים ל"אחדות

¹ להרחבה ראו מחקר מרכז המידע מ-14 בדצמבר 2023: "[בעקבות המצב בדרום לבנון, עזבו אלפי תושבים את בתיהם ועברו צפונה](#)".

הזירות" או קשירת לבנון לחזיתות אחרות, ובפרט קשירת הפסקת הלחימה בדרום לבנון להפסקת הלחימה ברצועת עזה. הוא גם ציין, כי מפלגתו מתנגדת לשימוש בלבנון כשטח לביצוע תקיפות נגד ישראל, וכי אין ביכולתה של לבנון לשלם לבדה, בשם כל הערבים, את מחיר השגת הזכויות של הפלסטינים. הוא הוסיף, כי על לבנון לתמוך במה שהפלסטינים רוצים וכי הם בעד הגעה לשלום צודק וכולל אך מי שמחליט על יציאה למלחמה צריך לשאת לבדו באחריות לכך (חשבון X של ג'בראן באסיל, 20 בפברואר 2024).

◆ **בביקורת נוספת, הלין באסיל על חזבאללה על כך שהוא אינו מתחייב לאמץ אסטרטגיית הגנה לאומית שתכפיף את אמצעי הלחימה שלו, למרות הלגיטימיות של מדינת לבנון הוא ציין, כי הם מבינים את ההצדקה שהייתה להשתתפות חזבאללה בלחימה בסוריה סמוך לגבול עם לבנון שנועדה להגן על המדינה מפני איום טרור ומפני דאעש, אבל לדבריו, אין הדבר אומר שהיה צריך להגיע עד לתימן ולהתערב בענייני מדינות המפרץ (independent ערבי, 5 במרץ 2024).**

◆ **נאג'י חיאכ, סגן יו"ר הזרם הלאומי החופשי, פנה לנצראללה ואמר כי חזבאללה קשר את חזית לבנון לחזית ברצועת עזה וכי כל העם הלבנוני מתנגד לפתיחת חזית לבנונית מתוך הזדהות עם רצועת עזה. הוא גם תהה מדוע אנשי חזבאללה מכנים את החללים שלהם כ"שהידים בדרך לירושלים" ולא למען לבנון? והוסיף כי הוא עצמו נגד שחרור ירושלים ויש לתת לפלסטינים לשחרר את ירושלים [מבלי לערב את לבנון] (חשבון X של גבי מרדיני (gaby_mardini), 15 בפברואר 2024).**

◆ **סמיר ג'עגע, ראש מפלגת הכוחות הלבנוניים, ציין בדברי הביקורת שלו, כי האינטרס הלאומי העליון של חזבאללה קשור באיראן ולא בלבנון (חשבון X של הכוחות הלבנוניים, 26 בינואר 2024). מפלגת הכוחות הלבנוניים, שבראשה הוא עומד, פרסמה הודעה רשמית המציינת שמאז תחילת המלחמה נמצאת לבנון במצב הקשה ביותר בתולדותיה וכי ללבנון אין בעלות ברית משמעותיות העומדות לצדה בגלל חזבאללה. על פי ההודעה, מצבו של חזבאללה חמור יותר כעת ממה שהיה לאחר מלחמת לבנון השנייה ב-2006 וכי המטרה האמיתית של חזבאללה בלחימה היא לא להשמיד את ישראל, אלא לשלוט באופן מלא בלבנון (דף הפייסבוק של מפלגת הכוחות הלבנוניים, 22 בפברואר 2024).**

◆ **מפלגת הפלנגות, בראשותו של סאמי אלג'מיל, פרסמה ב-20 בפברואר 2024 הודעה שבה האשימה את חזבאללה בכך שהארגון מספק סיבות לישראל לתקוף בדרום לבנון. בנוסף, נטען בהודעה כי התיאוריה שבה דבק חזבאללה, לפיה פעילות מלבנון תסיט את ישראל מפעילותה ברצועת עזה, אינה מניבה פירות ואף פוגעת בלבנון (אתר מפלגת הפלנגות, 20 בפברואר 2024).**

◆ **ע'סאן חאצבאני, חבר פרלמנט וחבר סיעת הרפובליקה החזקה (תכתל אלג'מהוריה אלקויה) של הכוחות הלבנוניים (בראשות סמיר ג'עגע), ציין שחזבאללה גרם להפסדים גדולים ללבנון וללבנונים בעקבות המלחמה. הוא הוסיף, כי עד היום, עלות המלחמה הינה גבוהה מהכספים, שאמורים היו להגיע לקופת המדינה מקרן המטבע הבינלאומית. לדבריו, חזבאללה אינו מגלה פרגמטיות וכי למרות שהחלטה להיכנס למלחמה הייתה בידיו, נראה שהיציאה ממנה כבר לא תהיה בידיו. לטענתו, חזבאללה הכניס את**

לבנון למעגל מסוכן, שעלול להוביל אותה, שלא לצורך, להיות חלק ממלחמה אזורית (חשבון X של ע'סאן חאצבאני, 29 בפברואר 2024).

◆ **ראשי המפלגות הנוצריות בלבנון המתנגדות לחזבאללה**, טענו שחזבאללה מבצע את התקיפות נגד ישראל דווקא מתוך כפרים ועיירות נוצריים, סוניים ודרוזיים בדרום לבנון, ולא מתוך ישובים שיעיים, ובכך הוא גורם להתקפות ישראליות נגד אותם כפרים ולהרס בתיהם. חשיפת משגרי רקטות של חזבאללה שהוצבו בסמוך לבתי תושבי בעיירה הנוצרית רמיש, הסמוכה לגבול עם ישראל, ואשר ספגה פגיעות קשות במהלך הלחימה, החריפה אף יותר את הביקורת. **בשורה בטרס אלראעי, הפטריארך המארוני בלבנון**, ובכירי המפלגות הנוצריות הכוחות הלבנוניים, הזרם הלאומי החופשי והפלנגות גינו את חזבאללה, האשימו אותו בסיכון חייהם של תושבי העיירה ודרשו לסלק את משגרי הרקטות מתוך כפרי הדרום (נדאא' אלוטן, 31 בדצמבר 2023).

**משגרי רקטות שאותרו בעיירה הנוצרית רמיש
(נדאא' אלוטן, 31 בדצמבר 2023)**

◆ **ד"ר עלי ח'ליפה, ממייסדי תנועת תחרר (שחרור), תנועת אופוזיציה שיעית המתנגדת לחזבאללה**, אמר כי התנועה מתנגדת למלחמה והוסיף, כי ההחלטה לצאת למלחמה או להשיג שלום נמצאת בידי המדינה בלבד וכי הדבר מצריך תמיכה עממית. עוד ציין כי "כל המלחמות אינן בילוי ותוצאותיהן הרוות אסון". הוא הדגיש את המחיר הכלכלי והחברתי העצום שנובע מעקירת תושבי דרום לבנון וציין כי "חזבאללה, שהכריז מלחמה, התנער מאחריותו בעניין זה". עוד ציין בפנותו לחזבאללה המכנה עצמה "ההתנגדות" כי החוקים [הבינלאומיים] אינם מכירים בקיומה של התנגדות קבועה. התנגדות היא מצב שנובע מהעם. כשאין כובש, אף אחד לא יכול לקחת מונופול על השיח בשם ההתנגדות. הוא גם ציין שהם רואים במהלך פגישות שהם מנהלים עם תושבים, כי קיים חוסר שקט בסביבה השיעית לגבי כדאיות המשך המלחמה, בזמן שהכפרים נהרסים ואנשים נעקרים בתוך מולדתם (צדא אלארז, 22 בפברואר 2024).

ביקורת בכלי התקשורת וברשתות החברתיות

ביקורת כלפי חזבאללה מתפרסמת גם באמצעי התקשורת הלבנונים וברשתות החברתיות. להלן מספר

דוגמאות:

◆ אזרחים לבנונים, תושבי הכפרים והעיירות הסמוכים לגבול עם ישראל, צוטטו כשהם משמיעים דברי ביקורת על חזבאללה על כך שהוא מבצע את התקיפות נגד ישראל מתוך יישוביהם. הם טענו שהפעילות המתבצעת בסמוך לבתייהם, מעמידה אותם בסכנה ודוחקת בהם לעזוב את בתייהם ולהשאיר את השטח פנוי עבור חזבאללה. כמה מהתושבים, אף טענו כי חלק מהרקטות, שפגעו בכפרים בדרום לבנון שוגרו למעשה על-די חזבאללה (נדאא' אלוטן, 21 בנובמבר 2023).

◆ **אולינה אסמאעיל** (הנחשבת כמשפיענית), ציינה בחשבון הטיקטוק שלה (7,362 עוקבים), כי תושבי דרום לבנון לא יכולים לחלום ולחיות. לטענתה, נגזר עליהם לחיות כל הזמן במלחמה, מוות, הרס ואבק. היא סיימה את דבריה במילים "או שהמלחמה תיגמר או שאנחנו ניגמר" (חשבון הטיקטוק של אולינה אסמאעיל, 11 בפברואר 2024).

◆ **עלי חמאדה, עיתונאי הלבנוני**, כתב מאמר באתר אלנהאר אלערבי (המזוהה עם הזרם הלאומי החופשי בלבנון), שכותרתו "הפרדוקס: לבנון דוהרת לעבר מלחמה עם ישראל". במאמר הוא תקף את חזבאללה, אשר לדבריו, מוביל את המדינה ואזרחיה למלחמה כוללת עם ישראל. חמאדה השווה במאמרו את חזבאללה לנהג כלי רכב שהחליט להתנגש כשהוא עמוס נוסעים בקיר בטון ולהתאבד. הוא גם הלין על העובדה שגורלה של המדינה תלוי בהחלטה של מיליציה חמושה. במקביל, הוא מתח ביקורת גם על ממשלת לבנון ובכירי הממשל הלבנוניים, שמשתפים פעולה עם חזבאללה, מספקים לו לגיטימציה ללחימה בישראל ומתעלמים מהקורבנות ומהנזק העצום שנגרם לתושבי דרום לבנון. חמאדה אף טען, כי הלחימה שמנהל חזבאללה נגד ישראל במטרה להעסיק את הצבא הישראלי בחזית נוספת כלל אינה מועילה גם לחמאס (אלנהאר אלערבי, 14 בפברואר 2024).

◆ **חסאם ג'נדי**, בעל חשבון ברשת X (86,200 עוקבים), התבטא בחריפות נגד חזבאללה וציין כי אין אדם שפוי שלא יודע שהכיבוש הישראלי הורס את דרום לבנון, אבל גם אין אדם שפוי שלא יודע שמפלגת השטן [כינוי לחזבאללה מצד מתנגדי הארגון]² היא זו שמסייעת לו לעשות כן. הדבר דומה, לדבריו, למה שמחבלי חמאס עושים לתושבי רצועת עזה. אלו מחבלים ומי שתומך בהם גם כן מחבל. "מספיק!" (חשבון X של חסאם ג'נדי, 16 בפברואר 2024).

◆ **ריימונד חכים**, פעיל לבנוני למען יישום החלטה 1701, פרסם ברשת X (כ-80 אלף עוקבים) סרטון המציג את מצוקת הפליטים מדרום לבנון תחת הכותרת "נצראללה שיקר למשפחות דרום לבנון כשאמר להם 'לא אעזוב אתכן ואגן עליכן' ולאחר מכן התקפל" (חשבון X של ריימונד חכים, 20 בפברואר 2024). בהמשך

² השימוש במונח "מפלגת השטן" לציון ארגון חזבאללה, אינו חדש, אך לאחרונה ניכר כי השימוש בו מצד אזרחים לבנונים ברשתות החברתיות גובר לאור המלחמה.

כתב כי 80% מהעם הלבנוני אינו מכיר בחזבאללה ומחשיב את נוכחותו בלבנון כסרטן ולא כ[גורם] התנגדות" (חשבון X של ריימונד חכים, 28 בפברואר 2024).

הפוסט של ריימונד חכים: 80% מהעם הלבנוני אינו מכיר בחזבאללה ומחשיב את נוכחותו בלבנון כסרטן ולא כ[גורם] התנגדות (חשבון X של ריימונד חכים, 28 בפברואר 2024)

◀ **וליד ע'אנם, פעיל חברתי לבנוני**, התייחס בחשבון X שלו (כ-15 אלף עוקבים) לתקיפות התגובה של ישראל בבעלבכ שבוצעו ב-26 בפברואר 2024 בטענה כי המלחמה בלבנון מתרחבת מיום ליום. הוא הביע את ייאושו, וקרא ליישום החלטה 1701. בדברים שכתב הוא השתמש בהאשטאג "#חזבאללה_טרוריסט" ו"#לבנון_לא_רוצה_מלחמה (חשבון X של וליד ע'אנם, 26 בפברואר 2024).

◀ **עבד אלג'ליל אלסעיד**, פובליציסט לבנוני המתגורר בשוודיה, פרסם ברשת X (כ-275 אלף עוקבים) סרטון בו טען כי פעילי חזבאללה נכנסים לבתים בדרום לבנון ומשתמשים בתושבים כ"מגן אנושי". לטענתו, כאשר ישראל פוגעת באזרחים, הדבר משרת את חסן נצראללה, מזכ"ל הארגון, כי אז הוא מציג את עצמו כקורבן, שיש להזדהות עימו. לדבריו, נצראללה, במעשה זה, משתף פעולה עם ישראל (חשבון X של עבד אלג'ליל אלסעיד, 18 בפברואר 2024).

◀ **הפרשן הפוליטי הלבנוני, סמיר סכאף**, ציין כי לבנון משלמת מחיר כבד מידי בשל המלחמה. חזבאללה, לטענתו, ממשיך לפעול על פי משוואות, אך בפועל לבנון משלמת מחיר כבד הרבה יותר מאשר זה שמשלמת ישראל וזאת בשל היתרון הצבאי המשמעותי של ישראל. הוא הוסיף כי בעוד שחזבאללה טוען כי אנשיו נהרגו כ"חללים בדרך לירושלים", בפועל הם נהרגים בהתנקשויות ובאמצעות כלי טיס בלתי מאוישים שמשימים בתים ושכונות בלבנון והם אף תוקפים אזורים המרוחקים כשבעים ק"מ מגדר הגבול עם ישראל (צדא אלארז, 22 בפברואר 2024).

◀ **הפעילה הפוליטית דאנא קיריאקוס (dana kyriakos)** המתנגדת לחזבאללה, העלתה בחשבון ה-X (14,400 עוקבים) צילומים מההרס ברצועת עזה ובלבנון לאחר מלחמת לבנון השנייה ב-2006 וציינה "כך ניצחה חמאס את ישראל באמצעות הריסת רצועת עזה, כפי שמפלגת השטן [חזבאללה] ניצח את ישראל ביולי 2006" (חשבון X של דנה קיריאקוס, 2 במרץ 2024).

ההרס בעזה כעת ובלבנון ב-2006: חמאס וחזבאללה טוענים ל"ניצחון"
(חשבון X של דאנא קיריאקוס, 2 במרץ 2024)

תגובות חזבאללה לביקורת

◀ בתגובה לגילויי הביקורת, דואגים בכירי חזבאללה להציג את הארגון כמי שמגן על כל אזרחי לבנון וכגורם היחיד

בלבנון המסוגל להרתיע את ישראל. בנוסף, הוא מבטיח הבטחות לשיקום ההרס בדרום לבנון.

◀ **חסן נצראללה, מזכ"ל חזבאללה**, ניסה, להצדיק את מעורבות לבנון במלחמה, לשכנע את אזרחי לבנון כי

הוא פועל באחריות כלפיהם ובעיקר כלפי תושבי דרום לבנון. כך, בנאום שנשא נצראללה ב-13 בפברואר 2024

הוא ציין כי הארגון פועל מתוך אחריות לאומית ואזורית. לדבריו, פתיחת חזית בין לבנון לישראל היוותה אינטרס

לאומי, בעיקר כדי למנוע את ניצחון ישראל ולגרום לה תבוסה. לדבריו, בהעדר תבוסה לישראל, גורל תושבי לבנון

והאזור יהיה כניעה לישראל, לארה"ב ולמערב. הוא הוסיף דברי תמיכה לתושבי דרום לבנון וציין כי מי שנושא היום

בעיקר הנטל בחזית לבנון הם תושבי דרום לבנון, וחזבאללה עומד לציודו. הוא גם הבטיח **שהבתיים ההרוסים**

בדרום לבנון ייבנו מחדש, והם יהיו טובים יותר מאלה שנהרסו (אלמנאר, 13 בפברואר 2024).

◀ **חסין אלמוסוי, היועץ המדיני של מזכ"ל חזבאללה**, הציג במהלך אירוע שארגן חזבאללה בעיירה בודאי,

בהשתתפות חכמי דת, אנשי פוליטיקה וקהל רחב את חזבאללה כגורם היחיד בלבנון המסוגל לעמוד מול ישראל

וכמי שנלחם למען כל תושבי לבנון. לדבריו, למרות טענות חלק מהלבנונים, חזבאללה נלחם, להגנת כל העם

הלבנוני ולשמירה על חייהם של כל הלבנונים. הוא נלחם גם בחזיתות נוספות בהגנה של האומה [האסלאמית]

בסוריה, עיראק, פלסטין, תימן ולבנון. אלמוסוי הוסיף כי הלבנונים עשויים לחיות ללא קרבות, הפצצות, הרס או

הקרבה בלבנון, פלסטין ובמקומות אחרים, אך מצב זה לא יימשך חודש, חודשיים או שנה, או פחות או יותר, שכן

מה ישראל עשתה ברצועת עזה, היא תעשה בלבנון או במקומות אחרים ואף יותר מכך, אם היא תהיה מסוגלת

לעשות זאת (lebanondebate.com, 24 בפברואר 2024).

◀ **נביל קאווק, חבר המועצה המרכזית של חזבאללה**, הציג את חזבאללה כמי שמרתיע את ישראל ומכה בה על

"מעשי טבח שהיא מבצעת נגד אזרחי לבנון". לדבריו, החשש הגדול ביותר של ישראל היום הוא עימות עם

חזבאללה בלבנון. הישראלים מנסים להסתתר, אך חזבאללה מפתיע אותם ופוגע בטנקים המוסתרים שלהם

באמצעות טילים איכותיים. בנוסף, הוא ציין שתגובת חזבאללה ל"טבח" באלנבטיה ואלצואנה³ תהיה קשה וכי שיגור הרקטות, שביצע חזבאללה נגד העיר קריית שמונה היא רק תגובה ראשונית (אלנשרה, 19 בפברואר 2024).
 ◀ לאור ההתנגדות הציבורית בלבנון למעורבות חזבאללה במלחמה, המעיט חזבאללה בחשיבות תפיסת "אחדות הזירות". כך, למשל, ציין **נעים קאסם, סמזכ"ל חזבאללה**, כי כאשר בכירי חזבאללה דיברו על 'אחדות הזירות', היו כאלה ששגו וחשבו שאחדות פירושה פעילות זהה של כלל הזירות". לדבריו, הכוונה ב"אחדות הזירות" היא "עמדה וחזון זהים יחד עם נכונות להתמודד עם אתגרים משותפים, אך כל זירה פועלת באופן עצמאי מסיבותיה שלה, זאת בהתאם ליכולות, להיערכות ולהשפעות [של כל זירה] מול ישראל" (חשבון X של נעים קאסם, 22 בפברואר 2024).

---

³ ב-15 בפברואר 2024 דווח על תקיפה שביצע כלי טיס בלתי מאויש נגד דירה במרכז אלנבטיה כ-12 ק"מ מצפון-מערב למטולה. צוין, כי בתקיפה נהרגו האזרח חסין אחמד צ'אהר ברג'אוי ובני משפחתו (אלנשרה, 15 בפברואר 2024). באותו היום דווח על שלושה בני אדם שנהרגו בתקיפה בכפר אלצואנה (Al-Sawanah) בדרום לבנון. על-פי הדיווחים, בתקיפה נהרג הילד חסין מחסן, אחיו אמיר ואמו רועה אלמחמד (צות בירות אינטרנשיונל, 15 בפברואר 2024). חזבאללה טען שבתגובה לכך ביצע ירי רקטות לעבר קריית שמונה.